

Slovenski dom

Štev. 22.

V Ljubljani, v sredo, 28. januarja 1942-XX

Leto VII.

Izkušna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
Izjava: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Uredništvo in sprava: Kopitarjeva & Ljubljana
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva & Ljubljana

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Vojno poročilo št. 604:

Dve križarki torpedirani ob cirenajški obali

V Cirenajki po hudih bitkah zadnjih dni večeraj ni bilo važnih akcij. Sovražnik je nadaljeval svoj umik. Zaradi zboljšanih vremenskih razmer je lahko letalstvo živahneje delovalo: z najboljšimi uspehi je obsipalo s strojniškim ognjem in razpršilo umikajoče se oddelke in zbirališča angleških čet. Ena letala vrste »Curtiss« je bilo sestreljeno.

Severovzhodno od Bengazija je bila v zaporednih valih napadena skupina angleških ladij po naših letalih brez ozira na silovit angleški ogenj. Neko križarko, ki je bila zadeta s tremi torpedi, lahko smatramo za potopljeno; drugo, tudi zadeto, so videli, kako se je močno nagnila. Vsa letala, med njimi nekatera poškodovana, so se srečno vrnila. Nemška letala so napadla drugo angleško pomorsko skupino, ki so jo zagledala 25. januarja v tobruških vodah, in so z nekaj težkimi bombami zadela angleško križarko.

Letalski napadi na Malto se nadaljujejo; spet so bila bombardirana letališča in vzletišča, več letal je bilo zažganih na tleh; v zraku nad otokom je nasprotnik izgubil 9 »Hurricaneov«, ki so bili zbiti v boju z nemškimi lovci.

Zadnji noč je bil izveden letalski napad na letališče v Cataniji; nekaj bomb je povzročilo neznatno škodo; bilo je nekaj ranjenih.

Berlin, 28. jan. Uradno poročajo: V Severni Afriki so nemške in italijanske čete od 20. do 25. januarja zaplenile 23 oklepnih vozil, 127 topov in 563 tovornih avtomobilov. Vojska je sestrelila oziroma uničila na tleh 28 letalstva pa 12 angleških letal.

V vodah okoli Malte so nemška letala zadela angleške pristaniške naprave.

Zadeta je bila večja angleška trgovska ladja. Letalski napadi na letalska in pomorska oporišča na otoku Malti se podnevi in ponoči nadaljujejo.

Japonski letalski in pomorski nastopi v holandski Indiji, na Malaji in v Birmi

Tokio, 28. jan. s. Japonsko vrhovno poveljstvo poroča, da se potrjuje prepričljiva zmaga japonskih sil nad 45. angleško brigado pri Bakriju in Paritsologu ob vzhodni obali malajske države Johore. Angleški oddelki so šteli nad 9000 mož in so pustili na bojišču 1210 mrtvih, 1100 mož pa je bilo zajetih. Iz spravevanja ujetnikov so zvedeli, da je bil ubit poveljnik brigade. Med vojnim plenom je devet kosov poljskega topništva, 21 možnarjev, 42 težkih in 109 lahkih strojnic, 1350 pušk, 20 lahkih tankov, 400 motornih vozil in veliko streliva. Japonci pa so imeli 139 mrtvih in 163 ranjenih.

Saigon, 28. jan. s. Iz Batavije poročajo, da je japonsko letalstvo izvedlo vrsto napadov na vzhodno Indijo ter zelo močno bombardiralo holandsko oporišče na otoku Amboino.

Tokio, 28. jan. s. Japonsko vrhovno poveljstvo poroča, da je japonsko letalstvo predvčerajšnjim zbil 50 angleških bombnikov in lovcev na Malaji in v Birmi. Skoraj polovico, 24 teh, so sestrelili pri Endau v vzhodni Malaji, 15 nad Rangonom, druge pa po raznih delih Malaje. Japonci so izgubili samo en stroj.

Tokio, 28. jan. s. S Filipinov poročajo, da štejejo ameriške čete na polotoku Batangu pet divizij. Med njimi je divizija pravih Amerikancev. Japonski oddelki, ki so zasedli vrhove gorovja Nachib ter prekorali močvirja v zahodnem delu polotoka, so prišli do prav prvih nasprotnikovih črt, kjer so se v noči na 26. januar razvijali siloviti spopadi moža z možem. Pri teh bojih je padel tudi ameriški generalni major Skin.

Japonci so po zlomljenem odporu zasedli kraj Balangas na vzhodni obali. Ameriške čete

se umikajo na konec polotoka v predel okoli Marivelesa, ki je z utrjenim otokom Corregidorjem zadnje središče ameriškega odpora na Luzonu.

Tokio, 28. jan. s. Japonsko vrhovno poveljstvo daje pregled letalskega in pomorskega udejstvovanja japonskih sil v času od 22. januarja dalje. V tem času je bilo v Holandski Indiji in na Novi Gvineji sestreljenih 45 letal in sicer pri poletih na Balikpapan, Samarindoo, Parjermasin na Borneu, na Amboino in Manleo v Molukih in na Rabaul v Novi Britaniji. Uničeni ali uspešno zadeti so bili vojaški cilji, protiletalske postojanke, vojašnice in taborišča. Pri vseh teh operacijah so Japonci izgubili dve letali. Poročilo pravi, da so med izkrcavalnimi operacijami v Balikpapanu 24. januarja japonske bojne ladje, ki so spremljale prevoze čet, imele silovite spopade z nasprotnimi rušilci in podmornicami v pomorski ožini Makassar med Borneom in Celebesom. Ena nasprotna podmornica je bila potopljena, štirje japonski prevozni parniki pa so šli na dno.

Nemško vojno poročilo o bojih v Rusiji

Hitlerjev glavni stan, 28. januarja. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja naslednje uradno vojno poročilo:

Na vzhodnem bojišču so nemške čete v nadaljnjih tridih bojih prizadele sovražniku nove hude izgube v ljudeh in blagu. Te boje je podpiralo letalstvo kljub slabemu vremenu. Nadaljevalo se je obstrlejevanje važnih vojaških ciljev v Leningradu.

Novi ukrepi za ureditev vojnega prometa v Nemčiji

Berlin, 28. jan. s. Kakor poročajo iz pristojnega vira, je bila pred kratkim ustanovljena nova pomožna prometna organizacija, in sicer v obliki rečnega brodovja za promet vojnih potrebščin. Ta organizacija je priključena in podrejena organizaciji za prevoz vojnih potrebščin s tovornimi avtomobili, ki se imenujejo »Transportstandarte Speers«. To rečno brodovje bo zdaj imelo nalogo prevzeti nase važen del vojnega prometa. Pozneje bo njegova glavna naloga prevoz ogromnih količin gradiva, potrebnega za prenovitev Berlina. Novo pomožno rečno vojno brodovje šteje več sto ladij, ki so jih dali v promet po raznih nemških rekah, zlasti pa na Sprevi, da bi zagotovili Berlinu zadosten dovoz premoga ter drugih življenjskih potrebščin.

Potapljanje ameriških ladij po nemških podmornicah

Kakor je bilo že sporočeno v posebnem sporočilu, so nemške podmornice ob severnoameriški in kanadski obali pri nadaljevanju napadov na nasprotna ladje v teh vodah potopile novih 12 trgovskih ladij s 103.000 tonami, med njimi šest velikih petrolejskih ladij. Pri teh napadih se je posebno odlikovala podmornica korvetnega kapitana Zappa.

Od svojega 24. jan. objavljenega prvega nastopa na zahodnem robu Atlantskega oceana, so naše podmornice s tem potopile že 30 ameriških trgovskih ladij z 228.000 tonami.

Obisk nemških bojnikov v Italiji

Rim, 28. jan. s. Italijanski vojni ranjenci so sprejeli v svojem domu posebno odposlano nemških vojnih ranjencev, katere je vodil predsednik te organizacije Hans Oberlindner. Nemško odposlanstvo je izkazalo večeraj čast pred spomenikom neznanega vojaka in pred grobovi padlih fašistov na Kapitolu. Potem so gostje obiskali dom liktorske mladine, nakar so odšli v spremstvu predsednika italijanskih invalidov Del Croixa in predsednika zveze italijanskih bojnikov, nosilca zlate kolajne, Rossija k tajniku stranke, General Oberlindner je pozdravil tajnika stranke v imenu nemških ranjencev in bojnikov, potrjuječ neomajno prijateljstvo med obema narodoma, ki z nezlomljivo voljo stopata naprej po poti, ki sta jo začrtala oba velika voditelja revolucij. Tajnik stranke je odgovoril, da pomenijo kri in žrtve, ki so jih bojniki obeh orožij

Vesti 28. januarja

V Palazzi Veneziji so se pod predsedstvom Dučaja večeraj nadaljevala poročila Zveznih tajkov Prisotni so bili predstavniki nacionalnega direktorija, poročali pa so tajniki iz Lecce, Taranta in Brindisija.

Hitler je odlikoval Fritz von Scholz, poveljnika polka napadalnih oddelkov, z viteškim križcem reda železnega križa; poleg tega je odlikoval polkovnika Kurta Vesserja, poveljnika tankovekega oddelka in Helmutha Flörtnerja, poročnika napadalnih oddelkov.

Hudi snežni viharji so večeraj zajeli skoraj vso Madžarsko. V prestolnici so bile skoraj vse zveze prekinjene in vlaki so imeli velike zamude.

Razstavo italijanske knjige v Berlinu so zaradi rastočega zanimanja podaljšali do 10. febr. Obisk generala Franca v Barceloni se je končal s sprejemom častnikov v predsedstvu pokrajinske vlade in s pojedino, ki jo je državnemu poglavarju priredila mestna občina. Pri obeh prilikah je državni poglavar imel navdušujoče govore.

Angleško pomorsko poveljstvo sporoča, da je bila 25. novembra lani potopljena oklepna »Barham«. Imela je 81.000 ton ter 1180 mož posadke. Z ladjo se je potopil tudi njen poveljnik kapitan Cooke, rešil pa se je podpoveljnik angleškega sredozemskega brodovja admiral Pridham-Wippel.

Hrvaška mora sodelovati pri obnovitvi evropskega gospodarstva in sicer po svojih možnostih. Te možnosti bodo toliko večje, čim tesnejše bo sodelovanje med Hrvaško in njenimi zavezniki. V tem je pomen sedanjih novih gospodarskih pogajanj med Hrvaško in Italijo v Rimu, piše zagrebški list »Gospodarstvo«.

Sloviti nemški bombni letalec, stotnik Johann Schmidt, odlikovan z viteškim križcem reda železnega križa, se ni vrnil s poleta. Pokojni letalec je sam sestrelil 41 nasprotnikovih letal.

Hitler je z viteškim križcem reda železnega križa odlikoval barona von Tiesenhausen, poveljnika podmornice, ki je potopila angleško bojno ladjo »Barham«.

Silovit požar je izbruhnil v filmskem podjetju Pathé v Joinvilleju pri Parizu. Ogenj je zajel tudi sosednje tovarne in stanovanjske hiše.

V francoskem mestu Compiègneju je umrl irski rodoljub baron Ashbourne, ki se je svoje čase hudo boril proti Angležem za osvoboditev Irske. Zadnjih trideset let je prostovoljno živel v pregnanstvu.

Silovit mraz še vedno drži po vsej Danski. Vse obale so zamrznjene in ves pomorski promet je ustavljen. V Kopenhagenu je zaradi mraza popokala vodovodna napeljava v 80.000 stanovanjih.

Angleška letala v bližini Berlina

Berlin, 28. jan. s. Uradno poročajo: Angleška letala so zadnji noč metala rušilne in zažigalne bombe na nekatere kraje v severozahodni Nemčiji. Med civilnim prebivalstvom so bili mrtvi in ranjeni. Posamezna angleška letala so prišla v daljino okoli Berlina. Trije napadalni bombniki so bili sestreljeni.

Mussolinijeva okrožnica glede nove ureditve nadzorstva nad cenami in pobiranja draginje

Rim, 28. jan. s. Po objavi zakonske uredbe v uradnem listu, s katero se ustanavlja medministrski odbor za skladno urejanje preskrbe z živežem, porazdelitve in cen, je Duce poslal vsem prefektom po kraljevini tole okrožnico:

»Zakonski ukrep, po katerem se ustanavlja medministrski odbor za skladno urejanje preskrbe z živežem porazdelitve in cen, in ki je zdaj objavljen, izenačuje po pokrajinah določene cene in nadzor nad njimi po prefektu. Posli, ki jih zdaj opravljajo odbori za nadzorstvo cen iz Zveze bojevnikiških fašijev, bodo zato prešli na poseben odbor — odesk za prehrano — kakor to določuje zakon z dne 24. aprila 1941, št. 385. Prenos poslov se mora izvršiti čimprej, ne da bi bilo ustavljeno nadzorstveno delo, ki se mora nadaljevati z vestnim izpolnjevanjem ukrepov, izdanih po pristojnih osrednjih oblasteh. Osebe, vaša odgovornost v tej nalogi naj ima namen, da se bo nadzorstvo kar moč poglobilo in razširilo, tako da se zagotovi spoštovanje pred določenimi cenami; tiste pa, ki bi jih hoteli izigravati, da strogo kaznujete. Docela prepričan sem, da se bodo prefekti po Kraljevini zavedali izvršene, kočljive in v vsakem oziru važne naloge. — Mussolini.«

Hkrati je Duce poslal zveznim tajnikom tole brzojavko:

»Z zakonsko uredbo, po kateri se ustanavlja medministrski odbor za skladno urejanje preskrbe z živežem, porazdelitve in cen, se zaključuje doba neposrednega Strankinega delovanja za določitev cen najvažnejših živil. Opravljeno delo zasluži moje priznanje. Treba se bo sporazumeti s prefekti, da se bo prenos poslov od odeska za nadzorstvo cen na odesk za prehrano izvedel čimprej, ne da bi bilo ustavljeno nadzorstveno delo. Prenos doslej opravljenih poslov pa ne sme pomeniti, da se Stranki ni treba več zanimati za ta problem. Stranka ima nalogo, da pazljivo spremlja izpolnjevanje uredb ter nadzorstvo nad porazdelitvijo in cenami, pa da po nacionalnem vodstvu sporoči vsako važno stvar. Zlasti mora marljivo sodelovati pri pobiranju vsakršnega verižništva in navijanja cen, tako da se bo vsak fašist zavedal določenih nalog glede spoštovanja uredb in policijskim oblastem prišlo vsako kršitev. Prepričan sem, da bodo zvezni tajniki znali ohraniti strogo čujenost in da se bodo vse črne srajce, od starih fašističnih bojnikov pa do najmlajših iz nedavnih naborov, odzvali temu klicu. Tajništvo stranke bo pozneje izdalo podrobnejša navodila. — Mussolini.«

Angleški ministrski predsednik o vojnem položaju v Libiji, na Daljnem Vzhodu in v Evropi

Rim, 28. jan. s. Pod pritiskom zbornice in javnega mnenja, je predsednik angleške vlade Churchill večeraj moral dati naznanjene izjave, s čimer je začel razpravo o vojnem položaju in o splošni politiki vlade. V začetku je opozoril zbornico, da utegne postaviti vprašanje o zaupnici in da naj zbornica premisli, preden bi mu jo odrekla, zakaj morebitni padec njegove vlade bi odgovarjal stari in znani težnji Hitlerja, ki ne pričakuje drugega, kakor da bi izginil s prizorišča on, potem bi skušal Angliji vsiliti »velikodušen mir«. Po tej nizkotni parlamentarni spletki se je Churchill dotaknil kočljivih vprašanj in dejal, da gre pri njih za to, ali je vlada storila prav ali ne, ko je predvsem ojačila vojna prizadevanja v Libiji, na Bližnjem Vzhodu in v Rusiji tedaj, ko v Vzhodni Aziji vojne še ni bilo. S tem se je hotel izogniti odgovornosti in opravičiti razporeditev angleških sil. Če bi bili poslali, je dejal, večje oddelke v Vzhodno Azijo, bi bili svoje sile razpršili tako, da bi bilo to Anglijo privedlo do poloma.

Zatem je Churchill dal svoj popis zadnje angleške ofenzive v Libiji in trdil, da se je Angležem le v prav majhni meri posrečilo premagati čete Osi. Angleške izgube so ogromne, zakaj znašajo več kakor 18.000 mrtvih, ranjenih in ujetih. Za pripravo pohoda v Severni Afriki je general Auchinleck zahteval pet mesecev časa. Od začetka bitke, dva dobra meseca, se je v puščavi razvijal nepretrgan, grizen boj med razpršenimi skupinami ljudi, oskrbljenih z najmodernejšim orožjem. Ti so dan za dnem skušali ob zori prilesti na dan, da so se potem ves dan do trde noči hudo bojevali. Bila je bitka, ki je dobila zelo drugačen videz, kakor pa so pričakovali. Bitka bi bila izgubljena, če ne bi bil general Auchinleck 24. novembra pravilno gledal in ocenjeval ne-

varnosti in odločilno posegel, če ne bi bil zamenjal poveljstva in zapovedal izvajati neusmiljen pritisk na nasprotnika, brez ozira na posledice. Vojske Osi so pa zdaj gotovo dobile ojačenja in druga bitka se vedno poteka. Za svojo zapoved sem si postavil in vedno sem bil vesel, da sem tako storil, da ne bom nikdar prerokoval o izidu bojev.«

Ko je govoril o Tihem morju, je Churchill priznal, da je japonski napad na Pearl Harbour ohromil ameriško brodovje, tako da je premor na morju prešla od Združenih držav in Anglije na Japonsko. Treba je domnevati, da bo japonska pomorska premoč trajala precej dolgo in da bi Japonska utegnla prizadejati nove številne hude in mučne izgube državam v anglo-ameriškem sklopu, ki imajo koristi in posestva v vzhodni Aziji. Glede bitke za Singapoore, je Churchill zatrdil, da so angleške, avstralske in indijske čete tam bile v zadnjih dneh znatno ojačene in bodo trdnjavo branile. Sprito resnega položaja v vzhodni Aziji je moral priznati, da še ni prišlo do sporazuma glede tega, kje naj bo sedež posvetovalnega odbora za Tihno morje. Avstraleci in Novozelanci bi namreč radi videli, če bi ta posvetovalna bila v Washingtonu namesto v Londonu. Angleška vlada je pa sklenila, da ne bo več nasprotovala željam avstralskih čet, da bi se vrnila v domovino zaradi obrambe svoje države. Anglija in Združene države bodo storile vse, kar se le da, da povečajo varnost in obrambo Avstralije ter Nove Zelandije.

Angleški ministrski predsednik je potem sporočil, da bodo ameriška bojna letala v kratkem začela sodelovati pri obrambi Anglije in da bodo poklicani tudi oddelki ameriške vojske za obrambo angleških otokov. »V teh dveh in pol letih vojne se je Angliji z vsemi napori posrečilo držati glavo iz vode, je dejal na koncu, »toda je za malo. Zaradi izredne sreče, za katero pa ne

gre pohvala nam, se nam je posrečilo živeti vse do danes. Prestali smo vrsto žalostnih prevratov. Stvari so se razvijale slabo, toda zelo verjetno je, da bomo dobili mnogo drugih slabih novic in prav zaradi tega, ker mora najhujše še priti, zahtevam, da bi ostal na svojem mestu.«

Prvo izkrcanje ameriške vojske na severnem Irskem

Berlin, 28. jan. s. Z ozirom na izkrcanje prve skupine vojske Združenih držav na severnem Irskem, pripominjajo v nemških političnih krogih, da to zanje ne pomeni nič novega. Splošno znano je namreč, da je že pred nekaj meseci prišlo določeno število strokovnjakov za razno orožje, preoblečenih v tehnike iz Združenih držav na severno Irsko, da bi tam pripravili oporišča in bivališča za ameriško vojsko. Za temi so zdaj prišle redne ameriške čete. Odveč je omenjati, da prihajajo ameriški vojaki tja kot

gospodarji. Umestno bi bilo vprašanje, kako da Amerikanci pošiljajo čete rajši v Evropo zdaj, ko bi bila njihova navzočnost tako nujno potrebna na Filipinih? Odgovor na to vprašanje je kaj preprost: Filipini so namreč neskončno nevarnejši kakor Irsko.

Stockholm, 28. jan. s. Kakor poroča londonški dopisnik švedskega lista »Allehandas«, so se ameriški vojaki izkrcali na severnem Irskem ob kar najpopolnejši brezbriznosti ljudstva, ki tudi ni bilo nič pripravljeno na tak dogodek. Parada teh ameriških čet je potekla med popolnim molkom, nihče ni v znamenju radosti niti črhnil in vsi došli so imeli zelo resne oblake. Za mnogo Angležev je ta prihod ameriške vojske znamenje slabih časov, zakaj domnevali so, da bo ameriška pomoč prišla samo v uri skrajne nevarnosti. Ljudstvo torej v Londonu govori, da mora biti angleški položaj slab, ker so se Amerikanci izkrcali na Irskem.

Zunanji vplivi na posetne spremembe

Ljubljana, 28. januarja.

Nepremičninski trg kaže v začetku tega meseca razmeroma veliko živahnost. Napredaj je v Ljubljani in neposredni okolici mnogo zemljiških parcel, zlasti stavbišč, pa tudi mnogo stanovanjskih hiš in vil. Ponudba je velika in vrednost vseh napredaj ponujanih nepremičnin cenijo na okoli 150 milij. lir. Za nepremičnine je pa na drugi strani tudi veliko zanimanje. Petičniki skušajo ves svoj razpoložljivi denar investirati v zemljišča. Podoželjski milijonarji se kaj radi zanimajo za razne stanovanjske hiše. Razni zunanji in drugi dogodki so zadnji čas močno vplivali na razvoj in kupčije nepremičnin, tudi se lotev nemških optantov je mnogo pripomoglo, da so bile sklenjene nekatere večje kupčije. V januarju je že zemljiška knjiga zaznamovala 53 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost 4 milij. 557.982 lir. Treba pa je omeniti, da je bilo v zemljiški knjigi zaznamovanih v tem času tudi 15 kupnih pogodb, ki datirajo še iz leta 1940 in 1941. Te se glase še na dinarsko valuto. Drugače pa so vse druge pogodbe datirane od tega meseca in od decembra lanskega leta.

Galle Ernest, veleposesnik, Ljubljana, Vodnikova cesta 43, Zgornja Siska, je odprodal mnogo zemljiških parcel, ležečih v k. o. Zg. Siska, tako: dr. Tatjana Lidija Gogolovič, družabnici tvrdke Hrovat & Co. v Ljubljani, Erjavčeva c. 23, parcelo št. 363-1 v izmeri 944 m² za 38.000 lir; inž. Evgen Gogol, Ljubljana, Erjavčeva 23, parcelo št. 363-12 njiva v izmeri 957 m² za 38.000 lir; Marič Koritzky, učiteljici v Ljubljani, Postojnska 55, parcelo št. 363-11 njiva v izmeri 1016 m² za 38.000 lir; mag. pharm. Bohinec, lekarnarju v Ljubljani, Cesta 20, oktobra 31, parcelo št. 360-10 njiva v izmeri 753 m² za 22.800 lir.

Rupar Ana, posestnica, Ljubljana, Celovška cesta 90, je prodala Ani Vokovi, zasebnici v

Ljubljani, Resljeva cesta 26, nepremičnino vl. št. 77 k. o. Sp. Siska (hiša št. 90 na Celovski cesti in vrt) za 270.000 din ali 102.600 lir.

Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice je prodala Radoslavi Suštarjevi, posestnici v Ljubljani, Dolenjska cesta, parcelo št. 1207-1 k. o. Vič v izmeri 737 m² za 73.700 lir.

Kunc Stanislav, posestnik in zasebni uradnik v Ljubljani, Smoletova ulica, in njegova žena Kunc Ana roj. Edelmayer, sta prodala Mirku Jelačinu, opernemu pevcu v Ljubljani, Skrabčeva ulica 43, nepremičnino vl. št. 1031 k. o. Vič (hiša in vrt) za 152.000 lir.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani je od posestva, kupljenega na javni dražbi in ležečega v k. o. Jezero, odprodala raznim interesentom več gozdnih parcel, tako: Ivanu Zalarju, posestniku na Jezeru, parcelo št. 928 za 28.000 din ali 10.640 lir; posestnici Franciški Pristavec tri gozdne parcele za 48.500 din ali za 17.630 lir.

Codeli Anton, graščak, Kodeljevo, je prodal Josipu Vrenku, zasebnemu nameščencu, Ljubljana, Ulica 3, maj 7, zemljiško parcelo št. 841-22 k. o. Štepanja vas v izmeri 400 m² za 16.000 lir. Štupar Alojzij, zasebnik, Hrastje pri Kranju, je prodal Jožetu Koprivcu ml., elektrotehniku, Ljubljana, Vidovdanska cesta 20, nepremičnino vl. št. 501 k. o. Stanežiče (nedozidana hiša) za 129.765 din.

Hilbert Božena, posestnica, Ljubljana, Salendrova ulica 3, je prodala Liliji Dolenčevi, Ljubljana, Gajeva ulica 2a, nepremičnino vl. št. 120 Krakovski predmestje (vila št. 6 v Dobrovlji ulici in vrt) že leta 1940 za 200.000 din. Lija Dolenčeva, soproga inž., pa je sedaj to vilo prodala Anici Škufčevi, prokuristini, Ljubljana, Askerčeva cesta 1, za 150.000 lir.

Prodanih je bilo še mnogo drugih parcel in hiš za različno vrednost.

Prijava psov

Po pravilniku o občinski taksi za pse, ki ga je odobril Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino z odločbo št. 235/Gab dne 31. decembra 1941-XX, vabi mesno poglavarstvo ljubljansko vse lastnike in rednike, naj prijavijo svoje pse zaradi vpisa v pasji kataster.

Lastniki in redniki psov morajo ustno naznaniti plemenjenje, spol, pasmo, barvo in uporabo psa (za čuvaja, za lov itd.) med uradnimi urami od 10. do 13. ure v izvršnem odseku mestnega poglavarstva v Lingarjevi ulici št. 1/I. levo, soba št. 1-2 po začetnicah svojih rodbinskih imen: A-G 3. do 7. februarja, H-L 9. do 14. februarja, M-R 16. do 21. februarja, S-W 23. do 28. februarja, Z in Z ter morebitni zamudniki pa 2. do 6. marca t. l.

Pse, ki so bili nabavljeni ali so dosegli starost 3 mesecev po 31. januarju t. l., morajo lastniki prijaviti v desetih dneh nato, ko so bili psi nabavljeni ali so dosegli starost treh mesecev.

Naznaniti je treba tudi vse pse, ki ostanejo samo začasno na ozemlju mestne občine ljubljanske, najkasneje vsaj 15. dan, odkar so psi v občini.

Najkasneje v treh dneh je treba naznaniti mestnemu poglavarstvu tudi vsako spremembo, ki se tiče psa, predvsem pa sleherno sumljivo obolenje, pogin, pobeg, zopetno vrnitev, enako pa tudi preselitev ali oddajo psa drugemu lastniku ali redniku.

Psi se vrstijo v dve kategoriji, namreč v pse čuvaje in v kategorijo vseh drugih psov. Značaj psa čuvaja bo priznan le onemu psu, ki varuje stalno prikljen na verigi, gospodarska poslopja ali skladišča, ki so last gospodarja. Tak pes pa se mora stalno nahajati izven imovinskih objektov, ki jih mora varovati, in izven stanovanjske hiše svojega gospodarja. Nadalje je pa značaj psa čuvaja priznan tudi onemu psu, ki varuje, stalno prikljen na verigi, samotno ležečo nepremično imovino svojega gospodarja. Za samotno ležečo nepremično imovino pa se smatrajo le ona posestva ali hiše, ki so, merjeno od ograje do ograje ali, če ograje ni, merjeno od stene do stene, oddaljene najmanj 50 m od sosednjih ljudskih bivališč. Za psa čuvaja se smatra samo pes, visok vsaj 35 cm.

Pri vseh navedenih pogojih pa je mogoče priznati za vsako hišno številko le po enega psa čuvaja.

Vsakomur svoje prinaša

Ilustrirani družinski mesečnik



Novela z ilustriranimi slikami, priloga k bakrotisku, prikazi in slikah, potopisi, zanimivosti, moda, uganke, šah, vse za dolga leta. Naročila sprejema uprava v Ljubljani, Kopitarjeva.

Črna KAMELA

Chan se je globoko priklonil. »Si smem dovoliti in vam voščiti dobro jutro?« je začel vljudno.

»Dobro jutro!« je ljubeznivo odgovoril stari gospod v narčju, ki je močno dišalo po škotski govorici. Izraz njegovega zoranega in ožganega obraza je bil odkrit in pošten.

Chan je za trenutke vrgel svoj plašč nazaj. »Jaz sem komisar Chan od tukajšnje policije. Mislim, da ste v jutranjkih brali poročilo o nenadnem koncu slavne filmske igralki. Žal mi je, da si vam drznem s svojo osebo zastreti pogled na širno lepo morje, toda neki gospod, ki ga vidva poznate, je bil prijatelj pokojne igralki. Zavoljo tega si ne morem kaj, da vama ne bi zastavil nekaj vprašanj.«

»Veseli me, da sem se z vami seznanil,« je rekel stari gospod, se dvignil in primaknil stol. »Prosim, sedite, gospod komisar! Moje ime je Thomas Mac Master iz Queenslanda v Avstraliji. In to je mrs. Mac Master.«

Chan se je spoštljivo priklonil in stara dama se mu je vljudno nasmehnila. Nekaj vljudnih fraz mu je omogočilo, da je začel s pogovorom.

»Ste na počitnicah?« se je zanimal detektiv.

»Kajpada,« je odvrnil Mac Master. »Res zaslužene, kaj ne, žena? Po vseh težkih in napornih letih na najini ovčji farmi sva se nazadnje odpravila, da še enkrat obiščeva najino staro škotsko. Toda midva potujeva komodno, gospod komisar. Vse hočeva videti in uživati. In srečna sva,« je pripomnil in se pogledom obrnil proti morju — »da tega prekrasnega koščka zemlje nisva izpustila.«

Njegova žena je prikimala. »Res, lepo je tukaj. Bala sva se

že, da se ne bova mogla več odtrgati od tukaj in se napotiti dalje.«

»Govori rajši v ednini, žena,« jo je rahlo karal Mac Master. »Če bi bilo še tako hudo, bi pač jaz spravil toliko moči skupaj, da bi dvignil oba. Ne pozabi, da naju Aberdeen čaka.«

»V imenu Honolulu se vam pristrčno zahvaljujem za te lastne besede,« je radostnega obraza odgovoril Chan. »Mislim, da ste prišli sem poštenega srca in to me je globoko ganilo. Žal pa moram, čeprav nerad, preiti na razgovor o večeršnjem umoru. Najprej bi si dovolil reči, da je moral umor izvršiti kak tujec, kajti tukajšnji ljudje so tako poštene in dobri kakor podnebje. Umori so silno redki.«

»Seveda,« je zamrmrala stara gospa.

Ko je pogledal navzgor, je Chan nenadoma zagledal Tarneverro na pragu. Temačni obraz vedečevalca je nenadoma spreletel sij zadovoljstva, ko je opazil družbo na terasi. Naglih korakov je stopil k njim. Chan kmalu ne bi mogel potlačiti vzdih presenečenja. Vso to stvar bi rajši čisto sam preiskal.

»Dobro jutro, gospod komisar,« je rekel Tarneverro. »Dobro jutro, gospa Mac Master. In kako gre vam, gospod?«

»Tako nekam nadležnega se počutim,« je odgovoril stari gospod. »Ne morem se dobro počutiti, če nimam nobenega pravega dela. Toda žena mi neprestano dopoveduje, da se moram vendar enkrat temeljito odpočiti.«

»Prav gotovo — in to bo tudi samo po sebi prišlo, se je smehljaj Tarneverro. »Veseli me, gospod komisar, da vas že tako rano vidim na dolžnosti. Brez dvoma ste prišli, da bi preiskali moj alibi, kar smatram seveda za popolnoma pravilno. Ali ste že zastavili mojim stari prijateljem to važno vprašanje?«

»Pravkar sem se približal tej točki po primerni pripravi.«

»Tako torej,« je takoj nato nadaljeval vedečevalec. »Mr Mac Master, kar se tiče večeršnjega nesrečnega dogodka, sem jaz slučajno ena redkih oseb na vsem otoku, ki je tisto damo poznala. Zato je precej važno, da morem jaz gospodu komisarju nepobitno

Novice iz Države

Kralj in Cesar sprejel pisatelja Saporija. Kralj in Cesar je sprejel v zasebno avdienco znanega pisatelja Francesca Saporija, ki se je kot prostovoljski častnik udeležil več bojev in je napisal tudi nekaj del o svojih dogodivščinah. Knjige je posvetil italijanski vojski. Pisatelj je sedaj kralju in Cesarju podaril izhode teh svojih del.

Škof iz Viterba umrl. V Viterbu je umrl nadškof Emilio Trenta, ki je bil tudi opat samostana sv. Martina v Riminiju. Dosegel je visoko starost 82 let. Nosil je več papeških odlikovanj, pa tudi odlikovanje italijanske krone.

Pol metra snega v Neaplju. O hudem mrazu in snegu, ki je zapadel tudi v najtoplejših krajih Južne Italije, poročajo nove podrobnosti. Tako pravijo poročila iz Neaplja, da je tam zapadlo skoraj pol metra snega in da so imele mestne oblasti nenadno in nepričakovano nalogo, ko so morale najeti delavce za čiščenje ulic. Takšne navade doslej niso poznali, ker je ponavadi redkato leto zapadlo po nekaj centimetrov snega, pa ga je v nekaj urah nato sonce že spet pobralo. V severnejših krajih pa je led povzročil tudi drugačne neprijetnosti. V okolici Bergama, ko je bilo mraza skoraj 20 stopinj, je led razgнал tudi kos položnega grička, da je zemlja zdrknila in poškodovala vodovodno cev iz glavnega vodovoda.

Potres v Toskani. Pretelkli petek so v toskanskih krajih blizu Mugella tik pred polnočjo čutili srednje močan potresni sunek. Pred je bil valovito in so ga najbolj čutili v krajih Marradi in Scaperia. Toda o kakšni škodi niso nikjer poročali. V samih Firenzah je potres čutilo le nekaj malega ljudi. Ravnatelj potresomerskega zavoda v Firenzah je ugotovil, da je bilo središče potresa okrog 35 kilometrov severno od Firenz.

Štirje ljudje — prodajalci prepovedanega blaga. Rimska policija je sredi Rima izsledila posebne vrste trgovinov: zapazila je namreč, da so ljudje, ki so vstopali v neko mlekarno, prinašali iz nje ne mleko ali pa podobno blago, pač pa velike zavitke. Ko so enega takšnih kupovalcev prijeli, so dobili v zavitku nekaj metrov drobnega blaga. Tako so prišli na sled nezakoniti trgovini, ki so jo uganjali štirje judje: Rihard, Mojzes, David in Izak Astrolog. Ko je bilo treba prijaviti vse zaloge blaga, so ga večinoma poskrili in potem najeli prostore neke mlekarne in tam prodajali blago. Sodišče je vse štiri brate obsodilo in sicer na zaporno kazen od šestih do sedmih mesecev ter na večjo denarno kazen.

Na begu pred preganjalci — preplaval reko ob 11 stopinjah pod ničlo. Sredi mesta v Padovi sta dva kolezarja prislonila kolese ob steno in stopila v trgovino. Cim sta izginila, že sta priskočila dva dečka, zasedla jadno kolese in oddirjala z njimi po ulici. Toda eden od kolezarjev je tatvino opazil in z vpitjem opozoril mimoidoče ljudi na tatjate. Neki vojak je planil za njima in enega dohitel, drugi pa je zdirjal proti reki. Ko pa je videl, da se za njim podi čedalje večja množica, je odvrnil kolo in se pognal v mrzlo reko, čeprav je bila voda ledeno mrzla. Preplaval je reko in poskušal na nasprotnem bregu pobegniti in se skriti. Pa tudi tam mu sreča ni bila mila, ker sta dva vojaka prišla nasproti in ga prijela.

Mrzli val po Italiji. V Severni Italiji, posebej pa pod Dolomiti, so imeli pretekli dni velike neprijetnosti zaradi mraza. Toplomer se je sukal okrog 20 pod ničlo, kraji tik pod gorami pa so imeli tudi po 30 stopinj mraza. — Tudi v Neaplju, kjer ljudje snega skoraj ne poznajo, je v petek ves dan padal v debelih kosmih. Ponekod ga je zapadlo tudi po več kakor petnajst centimetrov. V meteuju je zmrazil 70 letni upokojenec Salvatore Varriale. Podobno je bilo okrog Barija, Taranta ter Brindisija, kjer je zapadlo do 30 centimetrov snega. Tudi tam je pritisnil potem močan mraz, za tiste kraje nenavaden. Reka Soča je večinoma zamrznila in se pokrila z ledom. V krajih ob njenem toku se je zadnje dni gibal toplota stalno okrog 20 stopinj pod ničlo. Poledica na cestah je onemogočala skoraj vse tovarni promet ob zgornjem toku Soče. V Benetkah, kjer je bilo po 14 stopinj pod ničlo, je zamrznila voda na lagunah in se je med manjšimi otočki naredil tako debel led, da so ljudje lahko hodili po njem.

Izdelovanje tipiziranih tkanin. Korporacijsko ministrstvo je objavilo v rimskem uradnem listu ukaz, ki je stopil 25. januarja v veljavo, po katerem se bodo vsa tkiva in tkanine smele uporabljati le za izdelovanje blaga tistih vrst, za katere bo posebne tipe določilo Korporacijsko ministrstvo. Za izdelavo, ki je v teku in ne odgovarja tem določenim tipom, pa velja določilo, da se sme to blago dogotoviti, toda le v primeru, če je v redu pripravljeno v desetih dneh po objavi imenovanega dekreta in sicer združenju tekstilnih izdelovalcev.

Ob mrliškem odru umrla. V Vicenzi je umrla devetdesetletna Battistina Todesco. Po ljudskem običaju so se sorodniki menjavali pri strazanju mrliča. Okrog polnoči je prišla na vrsto tudi pokojničina hčerka Marija, stara 60 let. Ko pa jo je sorodnik prišel naslednje jutro zamenjat, jo je našel mrtvo. Ženo je zadela srčna kap.

Lutkovne predstave GILL-a

Ljubljana, 27. januarja.

V četrtek, 22. t. m. in v soboto, 24. t. m. je lutkovno gledališče GILL-a v Ljubljani priredilo dve popoldanski predstavi za učenje ljudskih šol. Na programu je bila igra »Janko in Metka«, ki je tudi to pot kakor že prei doživela pri mladini največji uspeh, saj so se otroci živahno zanimali za oba glavna junaka igrice.

V četrtek, 29. t. m. bo lutkovno gledališče GILL-a priredilo novo predstavo in bo to pot na programu igra »Miškolin«, zabavna spevo-igra, v kateri nastopa mišja družinica.

Dogoni živine

Prehranjevalni zavod Visokega Komisarjata za Ljubljansko pokrajino priredi v prihodnjem tednu te-le dogone za klavno živino:

Dne 3. februarja 1942 v Ribnici za govedo in svinje.

Dne 3. februarja 1942 v Trebnjem za govedo in svinje.

Dne 4. februarja v Ljubljani za govedo in svinje.

Dne 4. februarja 1942 v Logatcu za govedo in svinje.

V treh vrstah...

V St. Janžu pri Mokronogu je te dni praznoval 80-letnico zlatomašnik Jožef Knavs. Še vnaprej mu tudi mi želimo še mnogo zdravih in srečnih let.

Odkar deluje v črnomeljškem okolišču mlekarne, se je tudi živinoreja precej izboljšala. Mlekarski prostori pa so precej neprimerni in si pristojni prizadevajo, da bi za mlekarne dobili primernejše prostore. V tem okraju deluje tudi živilska zavarovalnica, ki je že v nekaj primerih izplačala zavarovalno vso.

Med lanskoletnim sadnim pridelkom v črnomeljškem okraju so se posebno slabo obnesli orehi.

Neki posestnik iz Podturna na Dolenjskem je brez dovoljenja zaklal kupljenega prašiča in ga doma začel devati iz kože. Pa so za nedovoljen posel zvedeli orožniki in prašiča zaplenili. Slanino bo dobil Prevod, meso pa so po določenih cenah razprodali v Toplicah. Posestnik, ki ni premožen, je utrpel s tem veliko škodo, toda predpis je predpis...

V Mirni peti se je sukal okrog štedilnika 11-letni fantiček tako dolgo, da se je poparil s krompom. Dobil je hude opekline po obrazu. Prepekljal so ga v kandijsko bolnišnico.

Ključavničar Karel Rozman iz Dol. Logatca je padel in si zlomil desno nogo. — Odvetnikova žena Krasovec iz Gor. Logatca je padla in si zlomila levo nogo. — Levo nogo pa si je naložil 12-letni Vinko Bobnar iz Šmartna pri Devilci M. v Polju. — 69-letna Jerajeva je zadremala na peči. V snu je padla s peči in si zlomila desno nogo. Ponesrečenci se zdravijo v bolnišnici.

Nemško planinsko društvo bo priljubljeno Aljažev dom v Vratih preuredilo v pravi nemški planinski dom. Dom ima prostora za 50 oseb, ki jih more sprejeti pod streho.

Po krasnem popoldnevu spet — 18 stopinj

Ljubljana, dne 28. januarja.

Včerajšnje popoldne pa je bilo takšno, kakršnega že dolgo časa nismo doživeli. Dopoldne je bilo še nekam megleno, popoldne pa se je meglena tančica dvignila in na jasnem nebu je sijalo toplo sonce. Ozračje je bilo čisto, oko se je lahko naužilo krasnih razgledov. Posebno veličasten je bil pogled na zasnežene planine. Velike gorske kope so se kopale v morju sonca, proti večeru pa je zahajajoče sonce pošiljalo rdeče snopce žarkov na veličastne planinske vrste.

Ko se je zvečerilo, so se na jasnem nebu pokazale neštete zvezde in prav so imeli ti, ki so dejali, da bo ponoči spet mrzlo. Res, živo srebro je čez noč padlo kar na — 18 stopinj, na nekaterih toplomerih je kazalo tudi nekaj manj, ponekod pa tudi nekaj več, kar je pač odvisno, kje je toplomer postavljen. Na bolj odprtih krajih pa je bilo še nekaj več mraza.

Mrakovo gledališče

Franciskanska dvorana.

Četrtek, 29. t. m. »Elektra«. Popoldanska predstava ob pol 4 popoldne. Tretja repriza velike Sofokles-Hofmannthalove tragedije je v četrtek ob pol 4 popoldne. Predstava je namenjena predvsem dijaštvu in vsem tistim, ki zvečer ne utegnejo. Opozorjamo, da so za to predstavo cene globoko znižane, in sicer od 10 lir navzdol. Blagajna v veži franciskanske dvorane posluša danes od 15—17, jutri pa od 10—13 in od 14 do začetka.

dokazati, kje sem bil v času, ko je bil umor izvršen. Na srečo morem to storiti z vašo pomočjo. Obrnil se je k Charlieju: »Potem, ko sem se zunaj v predurju poslovil od vas, ste me videli, kako sem odhajal nazaj k mizi mr. in mrs. Mac Master. Gospod Mac Master vam bo rad vse pojasnil, kaj smo potem počeli.«

Stari mož je nagrbničil čelo od napetega premišljevanja. »Mr. — hm — Tarneverro je predlagal, da bi šli v palmov vrt nasproti terasi. Tam smo sedeli približno pol ure in klepetali o starih časih in o Queenslandu. Končno je pogledal mr. Tarneverro na svojo uro. Izjavil je, da je že pol devetih in da se mora posloviti, ker da je povabljen na večerjo tja nekam na obalo. Vstali smo...«

»Prosim, da mi oprostite, ga je prekinil Chan, »ste morebiti za kontrolo potegnili tudi vi svojo uro?«

»Da, storil sem tako,« je odgovoril stari gospod. Govoril je resno in se vidno trudil, da bi govoril zgolj resnico. »Potegnili sem svojo uro. Pokazal je na starinsko čepno uro. Moja nekoliko prehitveca, sem rekel. »Pet minut čez pol devetih. Zadajaj čas, žena, da odidejo stari ljudje kakor sva midva, v svoje gnezdo. Na farmah je običaj, da gremo čimprej spat, da smo jutraj čili in tako nama je sedaj težko, da bi dnevni red spremenila. Tako sva šla domov. Žena in jaz sva čakala na dvigalo, mr. Tarneverro pa je izginil za vogalom, koder se gre v njegovo sobo v prvem nadstropju. Preden je prispelo dvigalo, sem si v hotelskem uradu še natančno uravnaval uro. Bilo je osem in dvaintrideset in tako sem naravnal tudi mojo uro. To so torej dejstva, gospod komisar, ki jih midva z ženo vsak trenutek lahko s prisego potrdiva.«

Chan je prikimal. »So besede, ki se izgube kakor prah v vetr,« je rekel. »Toda vaše so pretehtane in resnične, kar bi sprevidel tudi slepec.«

Takšno so bile zmerom. Od Aberdeena pa do Queenslanda ga ni nikogar, ki bi mogel nad tem dvomiti, gospod komisar. »Poznate že dolgo mr. Tarneverro?«

Izšla je znamenita knjiga, polna tajinstvenosti in čudovito napetih dogodkov

V kratkem bo izšla ena najbolj naših mladinskih povesti

ZLATO VEČNEGA JUDA TONCA IZ LONCA

Vsaka knjiga le 5 lir. — Kupujte knjige „Slovenčeve knjižnice“!

Oj, te ozeblino!

Hud in strupen mraz, ki je nastopil zadnji čas pri nas, je poleg drugih nevesčnosti prinesel tudi mnogim ljudem ozeblino. Kdor jih je dobil, se jih ne bo rešil tako kmalu, posebno občutljive pa bodo sponladni, ko bo mraz pojenjal.

Stara izkušnja kaže, da se morajo ozeblino tretji s snegom toliko časa, da se koža vname. To ni vselej prijetno, je pa koristno. Vendar pa trenje s snegom pomaga le pri ozeblinah, ki smo jih pravkar dobili. Stare ozeblino se pa mnogo bolj odporne in se živijo opirajo zdravljenju. Pri njih še najbolj ugodno učinkujejo menjalne kopeli z vročo in mrzlo vodo. Da povečamo učinek teh kopeli, skuhamo pest zmlete hrastove skorje in v kopeljo ozeblino 20 minut v kolikor mogoče vroči vodi. Nato pa polijemo ozeble dele telesa z mrzlo vodo, ali pa jih pomočimo za pol minute v mrzlo vodo. Okopani del telesa toplo povijemo in pustimo vsaj 1 uro na miru. Čez dan je priporočljivo, da ozeblino večkrat natremo s citronovim ali limonovim sokom.

Za zdravljenje in celjenje ozeblin poznamo več domačih zdravil, ki navadno kaj kmalu pomagajo, če se le vztrajno in pravilno rabijo. Ker pa nekatera sredstva pomagajo bolj enim, druge pa drugim, naj vsak sam poskusi več načinov in obdrži tistega do katerega ima zaupanje in čuti uspeh.

Lisičjakovo mazilo proti ozeblinam. V manjši porcelanasti posodici mešamo enako množino lisičjakovega semena (spore lycopodi) in tanina (čreslovine). Ko smo dobro premešali, dodamo toliko čiste evinjske masti ali masla, da nastane mehka maža. To mazilo se obdrži pol leta in je zelo dobro. Zvečer, preden gremo v posteljo, namažemo ozeblino na debelo s tem mazilom in bolni ud povežemo s platneno krpo.

Smrekovo mazilo pripravimo prav tako v manjšem porcelanastem lončku. Najprej razpustimo na toplem ognjišču 60 g neslane masti ali surovega masla, 20 g smrekove emole in 10 g pernanskega balzama. Vse dobro premešamo in v porcelanasti posodi. Za zdravljenje postopamo kot zgoraj.

Cebulni sok je prav tako izvrstno in poceni zdravilo, ki skoraj sigurno pomaga. Zjutraj narežemo srednje veliko čebulo na drobne rezine, jih damo v večjo posodo ali na krožnik in potresemo s soljo. Čez dan se naredi sok, v katerega pomočimo zvečer platneno krpo in jo položimo na ozeblino, povrhu pa še dobro povijemo z volneno krpo.

Topolova maža je prijetno, bolj balzamično dišeče zdravilo, ki se uporablja tudi proti ozeblinam. Doma se nam je ne izplača pripravljati in je bolje, da jo kupimo v drogeriji ali lekarni.

Kafno mazilo proti ozeblinam napravimo iz 10 delov zdrobljene kafe in 90 delov rumenega vazelina. Ze narejeno mazilo dobimo tudi v drogeriji ali lekarni.

Tekoči izvleček divjega kostanja (extractum aesculi hippocastani seminis fluidum) so že od nekdaj uporabljali za zdravljenje ozeblin. S čopičem večkrat na dan namažemo ozeblino dele s kostanjevim izvlečkom in jih toplo povijemo.

Za zdravljenje ozeblin lahko vzamemo posušene in zopet namočene kumarične rezine, dalje brinjevo olje, nastrgan hren, kopel smrekovih igel itd. Mrzle ozebline taremo in segrevamo s kuhanim in zmekanim krompirjem.

Če se hočemo ozeblin res znebiti, pijemo po možnosti tudi esledeče čaje: encijanov, tavžent rože, limonado z medom, presličin, lapuhov in bele omele.

Slovaški generalni konzul na Dunaju g. Vavra je te dni obiskal ranjene Slovence in Hrvatke, ki se zdravijo na Dunaju.

Poglavnik je daroval predsedniku slovaške vlade dr. Tuku plaketo s hrvaškim in slovaškim grbom. Vrhovnemu poveljniku Hlinkove garde pa je daroval zgodovinski arabski meč, ki so ga Hrvati zaplenili v osvoboditeljskih bojih.

Zadnje hrvaške »Narodne novine« so prinesle tudi ministrsko odredbo po kateri je ukinjeno izredno narodno sodišče v Banji Luki.

Na razstavi »Borba združene Evrope na Vzhodu« je prikazana pogubna vloga židovstva in prostega zidarstva.

V Zagrebu je bilo kaznovanih precej meščanov, ker so jemali kruh kar na dveh krajih.

Za predsednika zagrebske inženirske zbornice je bil izvoljen inž. Ivo Radulović.

Zagrebska cestna železnica bo v kratkem dobila nove tramvajske vozeve, v katerih bo prostora za 85 oseb, dočim imajo zdajšnji vozevi le za 75 ljudi prostora. Nove vozeve izdeluje mestna občina v svoji režiji. Zaradi novih voz bo dobilo precej ljudi spet zaposlitev. Seveda bo občina zgradila še več kilometrov novih prog.

Zagrebski hišni posestniki bodo odslej strogo kaznovani, če ne bodo posipali hodnikov s pepelom ali žaganjem, kadar bo to potrebno.

Peto obletnico smrti hrvaške pisateljice Antonije Kasovič-Cvijić bodo v Zagrebu lepo proslavili.

V Zagrebu bodo v kratkem povečali mestno planino tako, da bo zadovoljevala potrebe še za najmanj 20 let. Nov planinohram bo mogel držati 30.000 kubikov plina in bo stal 8 in pol milijona kun. Zdajšnji plinomer more držati le 10.000 kubikov.

Avtomobil se je zaletel v brzjavni drog. Šofer in spremljevalec sta bila pri trku precej poškodovana in so ju prepeljali v Zakladno bolnišnico.

V Varaždinu je prišla pred nekaj dnevi skupina Hrvatov, ki so bili v nemškem ujetništvu. Kakor so pravili, so se imeli v ujetništvu kar dobro.

22. t. m. so bili v Zagrebu razgovori med hrvaško in italijansko trgovsko delegacijo, ki naj bi uredili trgovske odnose med obema državama.

S Hrvaškega

Na voglu Zvonimirove ulice in Trga N. v Zagrebu se nahaja zgradba, v kateri je glavni stan ustaških sil, prav tako pa je v istem poslopiju nastanjena častniška šola za ustaško vojsko. Zdaj je v tej šoli 130 gojencev, ki se marljivo pripravljajo za svoj poklic.

Na slovaški jezik je bilo prevedeno nekaj del iz hrvaške književnosti. Prevode je oskrbel A. Vrbacky.

Pred dnevi je bila v Varaždinu v poslopiju mestne hiše širša politična konferenca domačih političnih predstavnikov. Na konferenci je bil tudi minister Janko Turtić in poglavnikov pobornik Blaž Lorković.

Vrhovni mestni poglavar evangeličanov dr. Popp je izjavil, da bo v kratkem izdan nov ustav evangeličanske cerkve v Nezavisni hrvaški državi. Vse pristojne oblasti gredo dr. Poppu zelo na roko.



La lampada di qualità prodotta nello stabilimento di Milano della TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

Kakovostna žarnica proizvajana v Milanu v tvornici trdke TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.



TUNGSRAM

Simčič Zorko:

Študent Bobek

Bobek se je ponoči vračal iz gledališča. Previdno je stopal po stranskih ulicah proti domu. Saj človek nikdar ne ve, če ne naleti na vsem lepem na profesorja. Brez dovoljenja v gledališču, sedaj pa še kršenje »horae legalis«. To bi bil že kar lep ukorček. Na, da bo zbirka popolna, pa si še prižgimo eno. Bobek je stopil k nekim vratom in si prižgal cigareto. Mojstrsko jo je sunil v rokah in se kot senca plazil proti domu. V ušesih mu je še sedela zadnja melodija iz gledališča in, čeprav je bil brez poslušala, jo je skušal zadeti. Včasih je šel malo previsoko, včasih zopet malo prenizko, toda to ga očividno oziroma uhošljivo ni prav nič motilo. Vedno glasneje je brundal in že je bil na tem, da spusti iz sebe celo arijo, ko se je od nekod prikazal stražnik. Kot dober matematik in poznavalec logaritmov, je Bobek takoj spoznal, v kakem kotu se mora varuha postaviti in javne morale ogniti. Po kratkem in mrzličnem

premišljevanju je spoznal, da je najbolje, če vzame za smer 180 stopinjski kot z ozirom na stražnika, in kmalu je izginil po ulicah, po katerih je prišel. Zavijal je po stranskih poteh, preplezal plot in se pomiljujoče nasmehnil ob misli na stražnika, ki ga čaka za kakim ogrom z obsojbe vredno namero, da ga prime za vrat in ga poprosi za cenjeno ime.

Previdno je stopical po temnem vrtu, da ne bi pohlodal očetovih salat in materinih roz. Brez kakih posebnih nesreče, pohlodal je le nekaj paradiznikov in zašel je v gnojno jamo, se je pripiral do vrat. V temi je bilo Bobku vse nekam čudno in neznano in že se je zbal, da ni pred domačo hišo. Tu v predmetju so namreč hiše in parcele podobne drugi drugi kakor jajce jajcu. Toda kmalu se je prepričal, da stoji pred pravo hišo, ko je našel na vrto svoj risalni sklad, visel na fizičkovki. Sedel je na prag, sezul čevljev in zlił gnojnico. Medtem je svoje bele blace nekoliko okrasil z rjavimi ornamentami. Počasi, da ne bi zbudil domačih, je odprl vrata in se sp plazil v sobo. Stekel se je, murmal nekaj nelepih besed na račun jutrišnje matematične naloge in le-

gel. Ze se je hotel pokriti, ko se je spomnil, da ima na sebi čisto novo srajco, v kateri res ne bi smel iti kar tako spat. Tega dne jo je namreč šele prvič oblekel. »Ah, ne bo se strgala, če bom enkrat v njej spal,« se je tolažil Bobek in prijel za pogrnjalo.

»Bobek! Preobleci srajco! Tam na divanu sem ti pripravila etaro,« je ravno v tem hipu zaslislal materin glas iz sobe. Bobek se je počasi splazil iz postelje in zagnal srajco proti divanu. Potem je še sam stopil tja in pričel v tem brskati. Stare srajce nikjer!

»Pa zanašalec ne bom prižgal luči!« je dejal in tipal po tleh dalje. Pomikal se je vedno dalje in krožil z roko po blazinah. Na vsem lepem je sunil desko, na kateri je mati sušila testenine, in vse skupaj je zgrmel na tla. Kamorkoli se je pomaknil, povsod je začutil pod nogami suho teslo. Stopil je proti stikalu, toda že po nekaj korakih se je ustavil.

»Pa le ne bom prižgal! Če prej nisem...«

Športni drobiž

Pravkar je minulo 50 let, odkar so v nemški vojski uvedli smučanje. Bilo je leto 1892, ko je bila zima sila ostra in snega prav mnogo. Vojski bataljona iz Goslarja v Nemčiji so imeli obmejno stražo. Toda, ker je bil sneg prevelik, so morali natakati smuče. In dobro so se obnesle. Od takrat so po vsej Nemčiji uvedli smučarske bataljone.

Dunajsko hokejsko moštvo je v povratni tekmi gostovalo v Bratislavi in je premagalo domače moštvo s 6:1.

Vsakoletnega friziškega tekmovanja na drsalkah se je tudi letos udeležilo sila veliko tekmovalcev. Tako je bilo poklenih drsalcev 1100, dočim jih je bilo v turistični skupini kar 4100. Proga je bila dolga 200 km. Zmagal je De Groot v 8 urah in 51 minutah.

V Monakovem se je te dni začelo državno prvenstvo v biljardu. Naslov prvaka mora braniti Dunajčan Reicher, ki pa je moral v tretji tekmi doživeti prvi poraz.

Italijanski rokoborci se bodo 8. marca pomerili v povratnem srečanju s tekmovalci iz Zürichla. Pri prvem srečanju v Rimu so zmagali Italijani s 6:1.

Belgijski olimpijski odbor je imel te dni posebno sejo, na kateri je bil izvoljen novi predsednik tega odbora, ko je ostalo s smrtjo grofa Baillet-Latourja to mesto prazno. Za novega predsednika je bil izvoljen princ De Ligne. Novizvoljeni je sorodnik umrlega in je bil nekaj časa v konzularni službi v Washingtonu in Rimu.

Zaključna ocena vratislavskega boksarskega tekmovanja je bila naslednja: 1. Italija A 24 točk; 2. Nemčija B 22 točk; 3. Nemčija A 20 točk; 4. in 5. Švedska in Italija B po 12 točk; 6. Madžarska B 9 točk; 7. Madžarska A 7 točk. Italijani so se pokazali kot zelo dobri boksarji in so za prvo mesto dobili krasno darilo samoga Hitlerja.

Znana hrvaška teniška igralca Palada in Mitić sta dobila luskav poziv Dancav, naj prideta gostovat v dansko prestolnico. Ni še znano, če se bosta mogla odzvati temu vabilu.

1. februarja bodo odigrali Nemci 26. meddržavno nogometno tekmo s Švicarji. Državni trener je za to srečanje postavil naslednjo postavo: Jahn, Klotz (vratarji), Sesta, Schmaus (branilci), Wagner, Probst, Mock, Hahnreiter, Urbanek, Sabeditsch (pomočniki) in kot napadalci: Decker, Pesser, Eppenhoff in Urban. Tekmo bo sodil Scarpi.

Kakor smo že poročali, je v Montevideu velik nogometni turnir južnoameriških držav. V nadaljevanju turnirja je premagal Uruguay enajstorič iz Ekvadorja precej visoko s 7:0. Polčas je bil že 6:0 in ni bilo več pomoči, da bi Ekvadorja ne zadel težek poraz. — Peru in Paraguay sta igrala neodločeno 1:1. Tak je ostal tudi končni rezultat, pa čeprav je bila enajstorič iz Peruja tehnično boljša. Obramba Paraguaya je bila tokrat imenitna.

Kakor je madžarska nogometna zveza sklenila dozdaj, bodo najboljši Madžari to leto igrali ne le proti Nemcem, Špancem in Švicarjem, ampak se je dogovorila tudi za mednarodno srečanje s Švedmi. Madžari bodo letos v poletju odšli na gostovanje po severnih državah, pa se bodo pri tem najbrže pomerili tudi z Norvežani in Danci.

Se s turnirja v Montevideu: Uruguay je premagal Čile s 6:1, Argentinci pa so komaj odpravili žilave Paraguayce s 4:3. Do odmore je kazalo bolje, saj so Argentinci vodili celo s 3:0. Pozneje pa so nasprotniki izenačili in tako so Argentinci le s težavo zmagali.

Nemci in Švicarji se bodo to nedeljo pomerili na zelenem polju. Tekmo bo sodil tudi Ljubljanočan znan italijanski sodnik Scarpi.

Hrvati so ponudili Špancem odigranje meddržavne nogometne tekme in sicer v marcu. Kakor smo že omenili, bodo Španci igrali v Berlinu, Hrvati pa so izrabili to priložnost in povabili Špance v Zagreb. Če bo do srečanja prišlo, pa še ni znano.

Celjski igralci namiznega tenisa so si osvojili tabelniško prvenstvo Štajerske. Dozdaj so bili Gradčani 10 let zapored prvaki, zdaj pa so primat izgubili.

30 letnico olimpijskega odbora bodo letos slovesno praznovali v Švici. Ob tej priliki bodo velike športne prireditve in poseben odbor že izdeluje program različnih iger.

V drsalnem prvenstvu v Celovcu je zmagal v teku na 500 m Wieser v času 46,4 sek., pri ženskah pa je zmagala na isti progi Lucija Böcker-Mertz v času 55,9 sek.

V Berlinu bodo ustanovili poseben zavod za športno zgodovino. Namen zavoda bo, zbrati vse podatke o športnem delovanju v starem, srednjem in novem veku. Razen tega bodo v zavodu uredili vse mogoče razpredelnice raznih svetovnih rekordov vseh časov.

12. aprila se bosta v mednarodnem srečanju pomerili nemška in španska državna reprezentanca. Tekma bo v Berlinu.

Hokejske prvenstve tekme za nemško državno prvenstvo so se tudi že začele. V prvih tekmah je tudi celovško hokejsko moštvo gladko odpravilo deveterico iz Teschena s 7:2. Gledalcev je bilo 2000.

V Nemčiji je bilo prav tako odgodeno prvenstvo v jadrnanju na ledu. Tekme bi morale biti na jezeru Schwenauit od 12. do 15. februarja.

Ljubljana

Koledar

Danes, sredo, 28. januarja: Valerijan, škof. Četrtek, 29. januarja: Frančišek Sal.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjini trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cest 10, in mr. Bohinec, Cesta 29. oktobra 31.

Uradni telefonski imenik za leto 1942. Telefonske naročnike, ki še niso dostavili poštnemu ravnateljstvu dvojezičnega teksta za objavo v telefonskem imeniku pozivamo, da tako besedilo predložijo takoj.

Pomočnice-modistke bodo imele svoj sešatek v nedeljo dne 1. februarja ob pol 10 dopoldne v Pokrajinski Delavski Zvezi, soba št. 3, I. nadst. Vsaka modistka, ki ji je za boljše bodočnost, se mora tega sestanka udeležiti.

Prosvetno društvo na Čatežu pod Zaplalom vlijudno vabi cenjeno občinstvo na krasno Jurčičevo igro v petih dejanjih »Domen«, ki bo v »Našem Domu« v nedeljo dne 1. februarja točno ob treh (3 uri) popoldne. Ne boste se ke-sali, če boste prišli pogledat to lepo in vse-skozi zanimivo prireditev. Ker bo predstava končana že okoli pete popoldne, se boste lahko tudi oni iz bolj oddaljenih krajev pravočasno vrnili domov.

»Alpa« čaj je kreplina pijača

Rojstne in krstne liste ter druge dokumente je treba pripraviti, ker mora ljubljanski anagrafski urad zaradi izpopolnitve podatkov v družinskih polah, prav tako pa v polah za zajednice in na osebnih listih registra prebivalstva imeti do konca meseca aprila podatke vseh v Ljubljani stalno prebivajočih prebivalcev. Zato že sedaj opozarjamo zlasti vse družinske poglavarje, člane zajednic in tudi posameznike, naj o pravem času poskrbe za sebe in svoje družinske člane rojstne in krstne liste, poročni pa poleg teh tudi poročne liste ter vdove in vdove tudi še mrliške ilste svojega pokojnega druga. Družinske knjižice in rojstni ali krstni listi, ki niso opremljeni s številko matičnega zapisa, ne služijo namenu. Prizadeti naj si takoj priiskrbe druge listine pri svojem župnem uradu. Dokumenti, ki so potrebni za ta namen, so po čl. 36 določili za uvedbo in vodenje registra prebivalstva prosti takse.

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Sreda, 28. jan., ob 17: »Lepa pustolovščina«.

Red Sreda.

Četrtek: »Lepa pustolovščina«. Red A, namesto »Voda«.

Petek, 30. jan., ob 15: »Boter Andraž«. Izven. Dijaška predstava. Zelo znizane cene.

OPERA:

Sreda, 28. jan., ob 17: »Madame Butterfly«.

Red B.

Četrtek, 29. jan., ob 17: »Ples v Operi«. Opereta. Red Četrtek.

Petek, 30. jan., ob 17: »Don Pasquale«. Premiera. Red Premierski.

Danes ob 17 bo za abonente reda Sreda uprizoritev »Lepe pustolovščine«, francoske satanske komedije, ki so jo napisali Gailavet, Flera in Rey. Po svojem značaju je tipična salonska igra z močno podčrtanim družabnim okoljem. V njej gre za mlado nevesto, ki vztraja preko družabnih predsodkov in ozirov pri svojem pravem čustvovanju. Situacijska komika in lahkotni, prijetni dialogi, ki so značilni za te vrste igre, so odskočno točko izpeljani. Delo je zaznamovalo živahen uspeh.

Naš domači pisatelj Jože Vombegar je orisal v svoji tridejanski komediji »Voda«, ki jo bodo igrali v četrtek ob 17 za abonente reda A, izrez iz našega podeželskega življenja ter pokazal na izredno zabaven način zdrave in prizadevanje vaščanov, da bi dobili vodovod. Delo je nekoliko satiričnega značaja, v njem so izvrstno karakterizirane nekatere značilne poteze kmečkega mišljenja in čustvovanja. Režiser: Milan Skrbinič.

Dijaška predstava Držičeve komedije »Boter Andraž« bo v petek ob 15 po zelo znizanih cenah. Delo je bilo napisano v 16. stoletju. V priredbi in prevodu prof. Rupla, ki je prenesel besedilo v starinsko slovenščino, žanje igra na našem odru velik uspeh. Režiser in inscenator: inž. arch. B. Stupica.

Nove spremembe v opernem repertoarju so posledica obolenosti Betetta, Heybalove, Golobove, Poljanarjeve in Ivančičeve. Glede na to sponora uprava Narodnega gledališča, je bilo treba prezasesti v raznih operah odgovarjajočo partije. Uprava gledališča prosi p. n. občinstvo, predvsem pa abonente, da upoštevajo te nenavadne težave, ki so preprečile redni potek sponora.

Ivanka Ribičeva bo pela naslovno partijo v Puccinijevi operi »Madame Butterfly«. Predstava bo drevi ob 17 za red B. Izredni pevski in igralski napredek te pevke in dejstvo, da je nastopila že pred nekaj leti v tej partiji, v kateri se je z uspehom uveljavila, obeta, da bo njen letošnji nastop v znamenju njene odrske zrelosti. dal zanimivo predstavo. Razen nje bosta prezasedeni partiji Suzuki, katero bo pela prvič letos Nuša Španova, in Kate, ki jo bo podala Štefka Poličeva. V glavnih moških partijah: Francel — Pinkerton, Janko — Sharpless, nadalje sodelujejo: Stadolter, Lupša, Dolničar, Gregorin in Škabar. Dirigent: N. Štrifol.

nem brezuspešnem iskanju rokavov je prišel do spoznanja, da ima v roki bri-sačo. Nekaj časa je ostal pri miru, da si pomisli živce. S spodnjim čeljustjo je mi-griral sem in tja in se zavrtel krog samega sebe. Ko je začutil, da je zopet zmožen za nadaljnje raziskavanje, se je pomaknil tipajoz z roko po zraku dalje. Vrnil se je v smer, kjer je sumil, da leži po-stelja in pri tem brnil s palcem v nočno omarico.

»Prižgi luč!« se je oglasila mati.

Bobka je prišla skušnjava, da bi res prižgal luč.

»Ne bodi figamož, Bobek! Bodi sta-novit! Če prej nisi, zakaj bi neki zdaj.« Ravno ko je zaslislal, da mati vstaja na pomoč, je zatipal srajco.

»Ze imam!« je polglasno vzdiknil materi, ki je zopet legla. Bobek je vlek-l, toda srajca se ni ganila.

»Se je že zopet kam zataknila!« Mal-ce je povlekel in jo suval kviku. Počasi se je že gibala. Bobek je postal slabe volje in skoraj bi privoščil srajci, da bi se močno strgala. Mu je vsaj ne bilo več treba nositi. Močno je pokuknil in skoraj istočasno mu je priletela na glavo

skladovnica knjig z leksikonom vred. Bobku se je zazdelo, da je čutil kar ves zvezek posebej. Z ropotom se je vse zrušilo na tla. Bobek je stal še vedno z za-prtimi očmi sredi razdejanja. Bunke na glavi so ga privedle do spoznanja, da ne stoji več pred divanom, ampak pred knjižno omaro. V hipu se mu je zazdelo, da je postal v sobi nekam svetleje, toda ko je hotel predmete potipati, so se iz-gubili v daljavi.

»Kaj delaš?« se je oglasila mati. »Nič!« se je trepetajočim glasom in po pravici dejal Bobek in nadaljeval sam pri sebi: »Pa pravijo, da kdor išče, najde! Hm!«

Skoraj s solzami v očeh se je pomak-nil, topot v pravi smeri, proti divanu. Med potjo je dobil še nekaj krepkih sun-kov pod rebra in slednjič je zatipal bla-zine. Požrl je slino in pričel znova z is-kanjem. Komaj je stegnil roke, je že za-tipal srajco.

»Butec! Kako to, da je nisem takoj našel?«

Počasi se je oblekel in ves poten legel.

Naslednjega jutra se je zbudil v str-gani, včeraj še novi svileni srajci.

Andrejčkov
Jože

Žalost in veselje

Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik



355.

Nenadno je strašno treščilo, kakor bi tisoč in tisoč skal hkratu udarilo z vseh strani. Mornarji so nekaj časa izgubili zavest. Ko so si spet opomogli, ni bilo vodnega stebra več. Sesul se je bil, preden so zadeli vanj, le nekaj njegove teže je zajelo ladjo. Valovi so ladjo drčili naprej. Na krmi so videli lepo obrasel otok, a ustavili se ni bilo moči.



356.

»Kapitan je padel v morje!« je zdajci zavpil stari krmar in kazal na morje. Prišel je tudi Aleš in vpil, da je njegov oče izginil z ladje. Vsi so gledali za nesrečnikom. Daleč zadaj so videli, da plava po morju nekaj črnega. Zdaj se je skril, zdaj spet pokazalo vrh valov. Vedeli so, da je kapitan, a pomagali mu niso mogli. Valovi so ladjo gnali dalje.



357.

Ko je »Laslovica« tako drvela kdovekam naprej, sta Alešev oče in kapitan zastoj klicala na pomoč iz vode, kamor ju je bilo vrglo. Plavala sta med razpečenimi valovi, ki so ju zdaj gnali skupaj, zdaj spet metali narazen. Dolgo sta se bila z valovi, potem so jima moči začele pešati, kapitan, ki je bil močnejši, je pomagal Tomažu, pa dosti ni mogel.

»Moji pogovori z Brunom«

Dozdaj je bilo prodanih že 105.000 izvodov te Mussolinijeve knjige
Denar je namenjen za podpore

»Il popolo d'Italia« je te dni prinesel zanimivo poročilo o zadnji Mussolinijevi knjigi, posvečeni spominu na svojega, Mussolinijevega, sina Bruna, ter nosi naslov »Moji pogovori z Brunom«. Takole piše:

Dve izdaji knjige »Moji pogovori z Brunom« skupno 105.000 izvodov sta že do kraja razprodani. Na naročila, ki še vedno prihajajo na ravnanstvo uprave lista »Popolo d'Italia« in ki jih je do zdaj že 25.000, smo prisiljeni odgovoriti odklonilno in vrniti vplačano naročnino. Do zdaj je bilo odpremljenih 45.000 izvodov, ostalih 60.000 pa bodo tisti, ki so knjigo pravočasno naročili, dobili v mesecu februarju. Vseh 105.000 izvodov te knjige bo prineslo 3.243.540 lir in je bil ta denar poslan letalskemu ministru, ki ga je potem

razdelil takole:

2.243.540,45 je šlo za ustanove, ki bodo prirejale študijske tečaje za osirotele sinove letalcev, kateri bi se radi izsolali za letalske inženirje in ki žele obiskovati tečaje na Kr. letalski Akademiji; 1 milijon lir za ustanovitve in vzdrževanje znanstvenega zavoda za posebne vrste zdravljenja, X-zarke, proteze itd. Zavod se bo imenoval po Brunu Mussoliniju in bo ustanovljen pri zdravilišču za rekonvalescente letalce.

Knjiga bo izšla pozneje v končni izdaji Mussolinijevih pism in govorov. Dohodki, ki izvirajo iz avtorskih pravic, bodo namenjeni za ustanovitev posebnega podpornega sklada v korist družinam, katerih svojci so padli v vojni kot letalci. Sklad bo upravljalo pristojno ministru.

Kako se pripravlja nemška spomladanska ofenziva

Sestavljanje novih oddelkov in pripravljanje močnejših vrst orožja

Italijanski časnikar Guido Tonella piše v svojem poročilu iz Berlina pod naslovom »Kako se pripravlja ofenziva proti boljševiškim tolpam« nekako takole:

Cep rav se kronika vojnih dogodkov na vzhodnem bojišču omejuje v zadnjem času le na enolično poročila o sovražnikovih napadih, ki jih načrtno odbijajo protiboljševiške čete, vendar ne sme zapeljati javnosti, da bi prešla še neko drugo, manj vidno dejstvo, na katerem pa kljub temu temelji vojaški položaj, namreč priprava bodoče velike nove ofenzive proti boljševikom.

Kakšna je podlaga teh novih priprav, je povedal točno Hitler sam v svojem pozivu na vojaško formiranje novih oddelkov in priprava novih, močnejših vrst orožja.

Minulo je že mesec dni od tedaj, ko je Hitler zasnoval ta načrt. In če že časnikarju ni bilo mogoče v zvezi s tem kaj več zvedeti, poda lahko vsaj prvi pregled velikih sil, ki se zbirajo.

»Napadal bom, vedno samo napadal«

Kar se tiče vojaštva, je treba pomisliti na to, da so Nemci vedno zbirali vojsko v velikih masah in na trdni podlagi. Pri formiranju vojaštva se v Hitlerjevi Nemčiji drže popolnoma drugačnega načela, kot pa je bilo v veljavi v dobi nemških cesarjev. Sedanji nemški častnik ne pred-

stavlja samo moča, ki v boju druge vodi, pač pa tudi sam sodeluje pri napadih.

Obiskali smo šolo, v kateri se uče in urijo bodoči nemški častniki. Cep rav so to sami mladi gojenci častniške šole, vendar nosi že večina med njimi na prsih kakšno odlikovanje, železni križec prvega reda ali trakove železnega križca druge stopnje.

»Fahnenjunkerji«

To je začetek, ki označuje pripravo novih gojencev častniške šole, tako imenovanih »Fahnenjunkerjev«, kakor se jih spominjamo že iz prejšnjih bojev. Sedanji »Fahnenjunkerji« so vsi preostali vojaški krst na boljševiški Poljske, na Norveškem, v Franciji, na Balkanu in zdaj na vzhodnem bojišču. Videli smo med njimi alpince, ki so nosili na rokavih zmagoviti ščit iz Narvika, naskakovalce, ki so bili določeni za probo Maginotovih utrd, in tiste, ki so med neprestanimi boji prišli preko Balkana do grških voda, in potem še vojake, ki so se vojskovali na ruskem bojišču, pa so se zaradi tega, ker so bili ranjeni, morali za nekaj časa vrniti domov, da se potem, ko se popravijo, spet vrnejo na zahodno bojišče.

Geslo teh mladih gojencev je: »Napadati, vedno samo napadati!« Vsi ti so pripravljeni in čakajo vedno le na ofenzivo, prav po nauku Friderika Velikega. In ko sem nekoga od njih vpra-

šal, kaj bo storil tedaj, ko napoči dan ofenzive, je na kratko odgovoril: »Napadal bom, vedno samo napadal!«

Videli smo jih...

Sola, v kateri dobivajo ti mladi nemški gojenci potreben pouk, je čisto navadna, preprosta. Videli smo jih davi, kako so se vadili v napadu in hiteli preko polja ob dvajsetih stopinjah mraza, če ga ni bilo še več. Videli smo jih, kako so se valjali po snegu, ne samo da bi obdržali zvezo s svojimi vojaškimi oddelki. Tudi sami so posegali v boj in vodili napad. Videli smo jih, kako so hiteli k postojankam strojne, k težkim in lahkim topovom, potem protitankovskim topičem, kajti na vsa ta orožja se mora sodobni častnik dobro razumeti.

Srečanje z mladim Brauchitschem

Drveli so s tolikšno naglico naprej, da smo jih komaj dohajali preko težavnega ozemlja in

nam je kar sapo jemalo. Kljub silnemu mrazu, spritju katerega so nam ustnice kar trepetale, so hiteli dalje, pri tem pa brezhibno vzdrževali zvezo s častniškim zborom in mu poročali vse, kar so pri svojem »prodiranju« ugotovili. Med temi »poročevalci«, ki so kot nekoč Demosten ob morskem bregu jedli svoja poročila in se vadili v poročanju višjim častnikom, smo odkrili tudi sina nemškega maršala Brauchitscha, komaj 20-letnega gojenca vojaške šole, ki se je tudi že boril na vzhodnem bojišču.

Ko bodo v tej šoli končali tri- ali štirimesečni učni tečaj, bodo izurjeni in bodo potem lahko odšli na bojišče. To bo novih 2000 častnikov.

Ko pride trenutek

Takšnih šol v Nemčiji ni mnogo. Ko bo nemška vojska začela z »odločilnim vojaškim nastopom«, ki ga je Hitler napovedal 22. decembra lani, bo Nemčija lahko vrgla po končani zimi na bojno polje milijone in milijone novih vojakov.

Zamorska klepetavost

Zamoreci zato toliko govore, ker so nenavadno dobri opazovalci

Zamorec ne more mirovati z jezikom. Neprenehoma govori, pripoveduje, poje in modruje. Zamorec ne pozna utrujenosti, kot jo čutijo pri nas tisti, ki morajo mnogo govoriti. Ure in ure vrti svoj jezik.

Njegova strast za govorjenje. Ne zadovolji se s tem, da govori, kadar ima koga v bližini, pač pa se pogovarja tudi na daljave. Ko mi komaj razločimo glasove, on vse razume in mirno odgovarja, ker je prepričan, da ga bo tudi njegov tovariš slišal.

Vsi zamoreci neprestano govorijo. Vedno imajo dovolj časa za to. V vasi imajo navadno večjo koč, ki jo imenujejo lingoba, poseben kraj za razgovore. Posebno Botuali skrbje za take govorilnice. Na vsakih 100 metrov najdeš eno. Na vsaki strani so postavljena ležišča iz bambusa, na katerih posedajo ali ležejo za cele ure ali celo dneve in — govore. Otroci ne puste v te lingobe, ker bi delali nemir, zakaj za razgovor je treba mir in tišino.

V drugih vaseh ima lingoba bolj resen namen. Ponekod v njej kraljuje kovač, drugod spet vaški sodnik. Kadar kovač pridno piha z mehomo v ogenj in kuje, stoji okrog njega trop zamorcev in govore in govore... Prav tako pred sodno obravnavo ali po njej, same besede, besede in spet besede...

Skratka, kakor stoji v vsaki naši vasi cerkev, kjer lahko govorimo z Bogom, tako ima vsaka zamorska vas svojo lingobo, kjer lahko

govore z ljudmi. Ker hočejo svoje misli zapustiti tudi drugim, zato iščejo pomirjenja pri svojih tovariših. Prav to čezmerno, mrzlično govorjenje dokazuje, kako jih v duši nekaj gloda in uteče iščejo pri ljudeh. Zanimivo je, da postanejo mnogo bolj molčeči, vsaj tak priporočajo misionarji, ko jih oblije krsna voda. Misionarji pripovedujejo, da so pokristjanjeni zamoreci mnogo bolj molčečni, čeprav so še vedno izmed vseh najbolj zgovorni. Zamorec torej strašno mnogo govori. V vasi si poišče poseben kraj, kjer more mirno in dolgo govoriti, ne da bi ga kdo motil. Ta klepetavost pa ni monopol starejših, v tem so mojstri zamoreci že od mladih nog.

In o čem govore? Mar si imajo toliko povedati? Mar je v njihovem bednem življenju toliko dogodkov in novic? Ne. Pač pa je zamorec dober opazovalec. On vidi vse, tudi najmanjše podrobnosti. Kar pa vidi ali sliši, mu pa sila kar siloma iz ust. Zamorec je kakor filmski aparat, ki vse takoj fotografira in obenem že meče slike na platno.

Zamorec je izvrsten pripovedovalec. Ljubi posebno bajke. Nauk, ki ga imajo njihove pravljice, ni plehek. V takih pravljicah najdemo skoraj vse zamorcevo znanje, njegove nazore o življenju, njegovo pozicijo in njegovo šaljivost. Po teh pravljicah najlažje prodremo do njegove miselnosti in njegove duše spleh.

DOBRI STARI ČASI

»Oh ne, dragi! Prestar sem, ne bom se več premaknil od tod.«

»Dobro, bom pa prišel spomlad in pripeljal dvestotisoč svojih prijateljev.«

»O da, dvestotisoč! Lepe misli, lepi upi! — Oha, je gospodična Ombretta Pipi tu?«

Ombretta Pipi, tako so rekli Mariji v trenutku dobre volje, je resno in slovesno vstopila. »Dobro jutro, stric! Ali si mi rekel Ombretta Pipi?«

Oče jo je dvignil ter jo položil na stričovo posteljo. Stric jo je smehljaje se potegnil k sebi, da mu je sedela na nogah.

»Pridite sem, gospodična. Ste dobro spali? In punčka je dobro spala? In osel, je dobro spal? Ga ni bilo? Še boljše! Da, da, zdaj pride na vrsto Ombretta. Poljubček, kaj ne, še enega, ne? Zdaj moram pa res povedati pesem.«

Marija ga je poslušala, ko da bi jo bila slišala. Potem pa se je začela smejeti, skakala je in ploskala. In stric se je smejal z njo.

»Očka,« je rekla in resno pogledala Franca. »Zakaj jokaš? So te kaznovali?«

— ★ —

Ta dan so pričakovali nekaj znanca, ki so obljubili, da bodo prišli po slovo pred Francovim odhodom v Milan. Luiza je storila čudež, da je razkurila Sibirijo, kakor je imenoval stric dvorane. In to so se sešli dona Ester, neolčljiva Pavla iz Logia, Paolin in Paolon, ter profesor Gilardoni. Profesor je trepetal, bil je skozi nemiren. Luiza, ki še ni bila pripravila Francovih

69 kovčgov, je hodila neprenehoma iz spalnice v dvorano ter vsako pot poklicala Estero. In tako je skakala Estera neprenehoma semintja, zdaj je bila za profesorjem, zdaj pred njim, zdaj na levi, zdaj na desni. Ubogi človek je bil kakor v magnetnem vrtincu.

Tedaj se je prikazala tudi gospa Pepina, ki je od hišne preiskave ni bilo več na izpregled.

»O draga gospa Luiza! O dragi gospod Franco! Ali je res, da greste proč?« Zdaj se je pa začel Paolin premikati na stolu, zakaj zazdelo se mu je, da je poslal gospo Pepino mož, da bi videla, kdo je in kdo ni pri teh sumljivih ljudeh, v izobčeni hiši. Hotel je takoj oditi s Paolonom toda Paolon je težko kaj razumel. »Kaj naj naredim zdaj z njim, ko nič ne razume?« je premišljeval Paolin. In ne da bi pogledal Paolona, mu je tiho rekel: »Pojdiva, Paolon!« »Pojdiva!« Paolon res dolgo ni razumel, nazadnje pa je vstal, ter odšel s Paolonom, ki ga je na stopnicah ozmerjal.

Franco je mislil kakor Paolin, zato ni pozdravil prav vljudno gospe Pepine. Uboga ženska bi bila najrajši jokala, ker je imela tako rada Francovo ženo in je tudi njega zelo cenila. Čutila je njegov sum ter ga v srcu opravičevala. Komaj si ga je upala, zdaj pa zdaj pogledati ponižno, kakor tepen pes. Vzela je Marijo v naročje, ji govorila o njenem dobrem očetu, o njenem dragem očetu, ki bo šel proč. »Bog ve, kako ti bo hudo! Uboga miška! Očka gre proč! In tak očka!« Franco se je pogovarjal s profesorjem, slišal je vse in se ves tresel od nepotrebnosti. Bil je zelo zadovoljen, da je prišla Veronika in ga poklicala.

Nekdo je želel naj pride na vrt. Šel je tja in dobil gospoda Giacoma Puttinija in dona Giuseppeja Costabarbija. Prišla sta, da bi se poslovila od njega, toda ker sta jih opozorila Paolin in Paolon, sta želela, da bi jih gospa Pepina ne videla. Tudi vrt na tla so jima gorela pod nogami. Dočim se je mali, suhi junak spopihal upiral Francovim vabilom, naj bi šel v hišo, je mali, debeli junak živahno obračal glavo in oči kakor dobrovoljni kos ter gledal zdaj na gorovje, zdaj na jezero, kakor je

navajen sumničenja. Zapazil je čoln, ki je prihajal iz Porlezze. Kdo ve, ali ne bi bil morda lahko c. kr. komisar? Četudi je bil čoln še zelo daleč, je je takoj mislil pobrisati in obiskati s Puttinijem gospoda financarja zaradi priložnosti, da gospo Pepine ni doma.

Ko sta se stara zajca tiho in naglo pozdravila s Francom, sta brž oddirjala s povešeno glavo. Franco je ostal na vrtu. Zrak je bil mil, vrh Cressogna se je dvigal v zrak brez snega, ves ožarjen po soncu, ki je zlatilo tudi rumenkaste, z oljkami zasajene bregove Valsolde, dočim so padali na drugi strani prav do jezera, v modrikasto senco veliki, beli obronki gorovij Galbige in Bisgnada s snegom pokriti. Franco je stal in s težkim srcem gledal drago deželo svojih sanj, svoje ljubezni. »Zbogom Valsolda,« je pomislil. »Zdaj se pa hočem posloviti še od vas.«

Te »vas« so bile njegove rastline, grenke pomaranče, olja sinensis, japonska nesplja, pianis pinea, ki se je zelenila v enakomernih razdaljah po ravnem drevoredu, med zelenjadnimi gredami in med jezerom. Bile so vrtnice, kapare, agave, ki so rastle iz lukenj v zidu in visele nad vodo. Same mlade rastline. Velikan družine, pinija ni bila višja ko tri metre. Toda Franco jih je videl, kakršne bodo v prihodnosti, take, kakor si jih je bil zamislil, ko jih je sadil z ostrim čutom za nečnost in slikovitost. Vsaka je imela svoj pomen.

Plemenite rastline v drevoredu, ki so prerastle zelenjavo, naj bi oznanjale n-ko uglajenost duha in omike v skromni družinski sreči. Pomaranče so imele posebno nalogo dajati silki milobno in ljubkost. Dolžnost nesplja je bila, da dvigajo in širijo svoje senčnate veje nad bodočo klopjo. Vrtnice in kapare na zidu proti jezeru naj bi govorile tistemu, ki pojde s čolnom mimo, o priskikavi domišljiji. Agave naj bi v otožnem ozračju odgovarjale pomarančam, tovarišicam v pregnanstvu. In končno je bila visoka pinija določena, da bi razgrnila prijazno senco nad malo zelenico, da bi dala južnega poudarka akordom agav in pomaranč, da bi objele s svojo zeleno krono sinji zaliv Carica.